

Vergaderjaar 2011–2012

33 289

Instellen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) als baten-lastendienst

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 31 mei 2012. De wens over het voorgenomen besluit nadere inlichtingen te ontvangen kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden van de Kamer te kennen worden gegeven uiterlijk op 30 juni 2012. De Kamer kan zich tegen het voorgenomen besluit uitspreken uiterlijk op 30 juni 2012 dan wel binnen veertien dagen na het verstrekken van de in de vorige volzin bedoelde inlichtingen.

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN, LANDBOUW EN INNOVATIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 29 mei 2012

Vanaf 1 januari 2012 is de fusie tussen de Algemene Inspectiedienst (AID), de Plantziektenkundige Dienst (PD) en de Voedsel en Waren Autoriteit (VWA) formeel afgerond. De genoemde diensten zijn opgegaan in de Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit (NVWA). Hiermee is invulling gegeven aan de taakstelling van het Kabinet Balkenende IV en is een organisatorische vernieuwingslag gemaakt.

Om die vernieuwing mogelijk te maken heeft de NVWA vanaf 1 januari 2011 de status van tijdelijke baten-lastendienst verkregen. Daarmee werd het mogelijk om de drie diensten in het baten lasten stelsel al te laten samenwerken voorafgaand aan de finale afronding van de fusie en zo administratieve lasten te beperken.

Met deze brief leg ik, in overeenstemming met de voorhangprocedure van artikel 10 van de Comptabiliteitswet 2001, mijn voornemen aan Uw Kamer voor om met ingang van 1 januari 2013 over te gaan tot het instellen van de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) als baten-lastendienst. Deze voorhangprocedure houdt in dat dit besluit niet eerder wordt genomen dan 30 dagen nadat het voornemen daartoe schriftelijk ter kennis is gebracht van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

In deze brief zijn de achtergronden, die van belang zijn voor het functioneren van de NVWA als de baten-lastendienst, weergegeven. Daarin zijn ook inhoudelijke aspecten benoemd, die voor het ministerie van Financiën van belang waren in de zogenaamde «groenlicht» beoordeling. Het ministerie van Financiën heeft op 11 mei 2012 aangegeven mijn aanvraag ten behoeve van de status van baten-lastendienst te ondersteunen.

Ministeriële verantwoordelijkheid

De ministeriële verantwoordelijkheid kan worden onderscheiden in een aantal aspecten. Beheersmatig valt de NVWA volledig onder de verantwoordelijkheid van de minister van EL&I. Inhoudelijk ligt de ministeriële verantwoordelijkheid op het gebied van het toezicht op het gebied van de volksgezondheid, inclusief voedselveiligheid en productveiligheid, bij de minister van VWS.

De minister van VWS verleent in het kader van het Staatstoezicht op de Volksgezondheid en de Warenwet een aantal bevoegdheden aan de Inspecteur Generaal van de Nieuwe VWA. Op het gebied van dier-/plantgezondheid, dierenwelzijn en omgeving gerelateerde domeinen ligt de inhoudelijke verantwoordelijkheid bij de minister van EL&I. De verantwoordelijkheid voor de opsporing door de Inlichtingen en Opsporingsdienst van de NVWA ligt op basis van de Wet op de bijzondere opsporingsdiensten bij de ministers van Justitie, EL&I, en het Openbaar Ministerie gezamenlijk. De opsporingsrol is inmiddels verbreed naar het werkterrein van VWS. Daar waar deze activiteiten plaatsvinden op het werkterrein van VWS neemt de minister van VWS deze verantwoordelijkheid.

Ervaring met baten-lastenstelsel

De drie fuserende diensten hebben geruime tijd gewerkt in het baten-lastenstelsel. Zij hebben daarbij veel ervaring opgedaan met de instrumenten en de mogelijkheden die dit stelsel biedt om op een zakelijke manier om te gaan met het offreren en uitvoeren van opdrachten en het afleggen van verantwoording daarover. De NVWA werkt als tijdelijke baten lasten dienst inmiddels al anderhalf jaar in het baten-lastenstelsel. Hierdoor is veel ervaring opgedaan met het vergroten en inzichtelijk maken van ontwikkelingen in doelmatigheid. De fusie maakt het mogelijk om de opgedane «best-practices» uit de drie diensten te bundelen en in een breder verband toe te passen.

Instellingsvoorwaarden

Hieronder geef ik aan op welke wijze invulling wordt gegeven aan de drie instellingsvoorwaarden uit de Regeling Baten-lastendiensten 2011:

1. De te realiseren doelmatigheidsverbetering moet aantoonbaar zijn.
2. Er zijn voldoende doelmatigheidsprykkels ingebouwd in het resultaatgerichte sturingsmodel.
3. Er is een kostprijsmodel dat de koppeling legt tussen producten en kosten.

Doelmatig werken

Binnen de NVWA worden de door het ministerie van Financiën in de Rijksbegrotingsvoorschriften opgenomen doelmatigheidsindicatoren gebruikt. Dat gebeurt sinds 1 januari 2011 voor drie fuserende diensten gezamenlijk. Een belangrijke efficiencyindicator is de kostprijsontwikkeling. Het samenvoegen van bedrijfsvoerings- en stafonderdelen van de drie diensten heeft een positief effect op de ontwikkeling van de kostprijzen. Het bijeenbrengen van het toezicht levert daarnaast kwaliteitswinst op voor de stakeholders. De rapportage over de ontwikkeling van de gerealiseerde doelmatigheid geschiedt via de EL&I-begroting en verantwoording.

Besturingsmodel met doelmatigheidsprikkels

De rollen van eigenaar, opdrachtgever en opdrachtnemer in het bestaande besturingsmodel blijven ook in de NVWA van toepassing. De rol van eigenaar wordt vervuld door de secretaris-generaal van het ministerie van EL&I. De directeur-generaal Volksgezondheid van VWS en de directeur-generaal Agro van EL&I's vervullen de rol van opdrachtgever.

De bekostiging vindt plaats door het leveren van producten aan de opdrachtgevers en het bedrijfsleven tegen de vastgestelde tarieven. De ervaring bij de drie diensten leert dat zowel opdrachtgevers als bedrijfsleven de geleverde producten en de daarvoor gefactureerde kosten kritisch beoordelen. Dat zorgt binnen de organisatie voor extra prikkels om continu te blijven zoeken naar nieuwe mogelijkheden om de uitvoering efficiënter en effectiever in te richten.

Kostprijsmodel

Vanaf 1 januari 2011 wordt er gewerkt met een nieuw en vereenvoudigde producten en dienstencatalogus en een nieuw kostprijsmodel voor de NVWA.

Met de nieuwe producten en diensten worden handhavingdiensten aangeboden aan de opdrachtgevers. In 2011 is er voor het eerst met deze nieuwe producten en diensten gewerkt en is er afgerekend met de opdrachtgevers volgens de nieuwe kostprijzen. De producten en diensten catalogus en het kostprijsmodel maken de koppeling tussen inzet van middelen van de opdrachtgever en de daarvoor geleverde productie inzichtelijk.

Stand van zaken financieel en materieel beheer

Naast de instellingsvoorwaarden dient een goedkeurende verklaring van de Auditdienst bij de jaarrekening te zijn afgegeven. De Algemene Rekenkamer heeft een onvolkomenheid opgemerkt met betrekking tot de registratie van opbrengsten. Bij de NVWA was ruimte voor verdere verbetering van het financieel en materieel beheer. Ten gevolge van de fusie is de aandacht voor tijdschrijven tijdelijk onvoldoende geweest. Hiertoe zijn maatregelen getroffen om dit verbeteren. Door deze verbeteringen is er een goedkeurende verklaring van de accountant bij de jaarrekening 2011 verkregen.

Tot slot

Ik ben ervan overtuigd dat de NVWA op verantwoorde wijze zal functioneren als een naar doelmatigheid en effectiviteit strevende baten-lastendienst. De status baten-lastendienst is daarbij een probaat hulpmiddel.

De Staatssecretaris van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie,
H. Bleker